

Uj LA

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9—11.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 131 (1278) sz. * Szombat, 1936 június 13

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A király meglátogatta a szerencsétlenség sebesültjeit

A vizsgálat szerint csak különös szerencse, hogy az összes tribünök nem omlottak össze, a vállalkozók lelkiismeretlensége miatt

Tíz nap alatt be kell fejezni a vizsgálatot és meg kell hozni az ítéletet

Bucuresti. Saját tud. A cotroceni szerencsétlenség ügyében a vizsgálat gyorsított ütemben halad, mert az illetékes tényezők döntése szerint az előzetes eljárásnak *legkésőbb tíz nap alatt be kell fejeződnie*, hogy a bűnösök minél hamarab elnyerjék példás büntetésüket. Szerdán és csütörtökön megkezdtek a sebesültek kihallgatását is. Dumitreanu vizsgálóbíró és Pacuraru ügyész csütörtökön megjelentek a katonakórházban, ahol 87 sebesült fekszik és kihallgatták őket, különösen arra vonatkozólag, hogy a tribünökön több ember volt-e, mint amennyi rajtuk normálisan elfért? A sebesültek ellentétes nyilatkozatokat adtak, ami annak jele, hogy a tribünök egyes részein nagyobb volt a zsúfoltság, más részeken azonban nem szorongtak túlságosan a nézők.

A vállalkozók a várost okolják a szerencsétlenségért.

Kihallgatták csütörtökön azokat a vállalkozókat is, akiknek az ajánlatait a Vasile Vasilescu polgármesterhelyettes elnöksége tartott versenytárgyaláson visszautasították. A vállalkozók rámutattak arra, hogy ők tiltakoz-

ak Marin Druțu ajánlatának figyelembevételére, először azért, mert nincs meg a kellő előképzettsége és semmiféle vállalkozói múlttal nem rendelkezik s így nem engedhető meg, hogy mingyárt az elején ily nagy és felelősségteljes munkát kapjon.

Kimutatták továbbá a vállalkozók, hogy ők igyekeztek megérteni a bizottsággal, hogy a 36 százalékos rabbat mellett, amelyet Marin Druțu felajánlott, lehetlenség tisztességes és a célnak megfelelő munkát végezni, de minden érvelésük hiábavalónak bizonyult.

Kihallgatták csütörtökön a vezetőügyész jelenlétében Marin Druțu vállalkozót is, aki azt bizonyította, hogy egy erre illetékes bizottság állította ki építővállalkozói bizonyítványát, tehát a képesítése rendben van. Azt igyekezett továbbá igazolni, hogy a versenytárgyalás, amely neki ítélte oda a munkát, törvényes alakítások mellett folyt le s különösen azt hangsúlyozta, hogy ő a tribün építésénél szigorúan ragaszkodott a fővárosi építészeti hivatal terveihez s azért, ha az emelvény nem volt megfelelő, a felelősség csak a tervezőket terhelheti, vagy azokat, akik a megengedhetőnél több nézőt engedtek fel a tribünökre.

Az építő munkások súlyos vallomása a vállalkozók ellen

Több munkást is kihallgattak a vizsgálat közegei. Ezek elmondották, hogy Marin Druțu utasítása szerint dolgoztak, rendkívül sietve, hogy a még rendelkezésre álló idő alatt elkészüljenek. Igyekezniük kellett, hogy *ne vágdosák el nagyon a faanyagot s hogy ne verjenek túlságosan mély lyukakat se szegekkel, se ácskapcsokkal, hogy az anyagot lebontás után jól el lehessen adni*. A városi építészeti hivatal közegeinek ellenőrző tevékenységére vonatkozólag is kihallgatták a munkásokat, akik azt vallották, hogy *az ellenőrzés nagyon felületes volt*.

A többi tribünnél is lelkiismeretlen munkát találtak.

A szakértőbizottság, amely hivatva van a helyszínen a szétszedett tribünök alkatrészeiből megállapítani, hogy a felhasznált anyag és kivitel megfelelő volt-e, még nem készítette el jelentését, de már nagyjében közölték a bizottság tagjai szakértői észrevételeiket, amelyek nem kedvezők a vállalkozókra nézve. Összehasonlítást tettek a leomlott és az épen maradt tribünök között, amely utóbbiak szétszedését megtiltották volt.

Azt a megállapítást tették, hogy a többi tribünöknél is körülbelül ugyanazzal a módszerrel dolgoztak a vállalkozók, mindenütt ugyanúgy igyekeztek kimélni az anyagot. A gerendák, cölöpök, lécek és deszkák, ha csak

egy lehetőség volt rá, mindenütt meghagyták eredeti hosszúságukban. Sehhol szó sincs levágott darabokról, pontos ácsmunkáról, kellő illesztésekről, szilárd odaerősítésekről. Helyenként a falkatrészek minden erősítés, szegezés, vagy kapcsolás nélkül, egyszerűen egymás tetejére vannak téve a darabok, illesztés nélkül, csupán szegéssel, stb.

Az összeomlott tribünnél a cölöpöket nem ásták a földbe.

Az összeomlott tribünnél megállapították, hogy az a tervektől eltérően, vékony cölöpökön állott, amelyeket be sem ástak a földbe. Egyetlen normális erősségű ácskapcsot sem használtak, valamennyi ácskapocs csak 8 mm. vastagságú volt a megfelelő 15—20 milliméter vastagság helyett s rövid fozuak hogy ne rontsák az anyagot túlságosan. Megállapította a vizsgálat, hogy a vállalkozóknak eszük ágában sem volt a tribün teherbíróképessége, hanem minden gondjuk a faanyag újraeladására irányult, nyilván a vállalkozás pénzelőjének, Blumenteldnek az irányításai szerint.

Az összes tribünök egyformán fojgatókos biztonsági eszközökkel készültek, úgyhogy a vizsgálóközegek megállapítása szerint tiszta szerencse, hogy nem történt még nagyobb katasztrófa Cotroceniában.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

A Rex-mozgalom

Kicsoda ez a Léon Degrelle és mi az a Rex-mozgalom, amely Krisztus-Király jelszavával aratta meglepő diadalát a belga parlamenti választásokon? Honnan jött és mit akar? — Erről akarunk egyelőre tárgyilagosan és elfogulatlanul szólni, mert a Rex mindaddig parlamenti képviselő nélküli mozgalom volt s végleges politikai arculata csak abban a magatartásban és fellépésben tűnik majd elő, amelyet a 21 rexista képviselő és a 8 rexista szenátor a parlamentben, mint felelősségteljes törvényhozó tanusít.

Léon Degrelle most 28 éves, született és kivételes tehetségű szónok. 1932-ben hallottam beszélni Brüsszelben „a gyermek lelkének megmentésére” indított hatalmas katolikus kampány egyik gyűlésén. Őszintén, szenvedélyesen beszélt, szavainak hangsúlyának volt valami különös magávalragadó ereje. A hatalmas és kitűnő belga katolikus párt politikai, szociális és emberbaráti gyűléseinek programján őt szerepelt Degrelle neve, amely lassanként ismert márká lett az egész országban. A párt erős régi magja és a Degrelle vezetése alatt álló ifjú szárny éveken keresztül együtt küzdött a közös eszményekért. A liegi választásokon Degrelle azt kívánta, hogy a lista élén jelöljék és szorosabb munkatársainak is megfelelő helyet biztosítsanak. De a párt vezetősége elhárította Degrelle aspirációit. A szakadás megtörtént. Azóta Degrelle a harcos katolikus Rex-mozgalom élén külön utakon jár. A mostani választásokon ellenjelöltet állított a katolikus párt kerületeiben, amely ilymódon 16 mandátumot veszített.

A Rex vallásos, erőteljesen újjító, népies mozgalom, amely szét akarja törni a „panamáktól fertőzött” régi pártkeretet és helyükbe a család, a község, a hivatás, a kultúra és az anyanyelv (francia, flamand) alapján új népi közösséget állítani. Akciójának talaja az elszegényedett középosztály, a reményvesztett ifjúság és a marxizmustól behálózott munkásság. Itt törte mozgalmát az első csapásokat s innen kapta azt a 21 kamarai és 8 szenátusi mandátumot, amelyről ma egész Belgium beszél. Parlamentáris értelemben kidolgozott programja tulajdonképpen nincs. Degrelle és társai nyíltan be is vallják, hogy nem céljuk a „programgyártás”. Az adott helyzetek és szükségességek határozzák meg cselekvésüknek gyakorlati módjait.

A választási hadjárat során Degrelle szinte gátlás- és korlátmentesen támadott, agitált. Harcmódot nem fékeztek taktikai megfontolások és pártpolitikai megkötöttségek. Nyíltan hirdette, hogy „minden eszközzel” tör előre a hatalom átvételére, a parlamentárizmus megdöntésére és a tekintélyi uralomra. Kijelentette, hogy a parlamentben rendszeres obstrukciót kezd, amellyel „felőrli” a minisztereket és a kormányt. Állandóan új választások kiírását erőszakolja, míg végül a mandátumok többsége hatalmába kerül és meg fogja változtatni Belgium alkotmányát.

A választások után Degrelle a Nation Belge-ben nyilatkozatot tett, amelyben már sokkal mérsékelt hangot használ. Hangsúlyozza, hogy a rexisták célja az ország politikai regenerálása és valamennyi belga kienyeztetése. Véget akar vetni a szociális és nyelvi

harcoznak, helyreállítani az ország rendjét és nyugalmát egy erős kormányzat hatalma alatt, amely az egyes hivatások együttműködésére alapozza tevékenységét. De nem titkolja, hogy véget akar vetni a „pártok diktatúrájának és pénzügyi botránnyainak” a tekintélyi állam meg- alapozása érdekében, és hogy a rexisták harca teljéikéért csak most kezdődik.

Degrelle megalkuvatlan harcos katolikus, de különválasztja a vallást a politikától, amelyet purifikálni kell. A katolicizmus és politika összefüggéseinek ezt a fogalmazását a belga püspöki kar élthette, minthogy egész Belgium a katolikus pártnak igen sokat köszönhet. Sok helyütt azt mondták Degrelleről, hogy hitlerista: „katolikus hitlerista”. Ez a feltevés azonban helytelen, mint azt a *Osservatore Romano* is megállapítja: Degrelle mozgalma és a hitlerizmus között nemcsak az alapvető tételek ra-

dikalís különbsége, hanem a harci eszközökben való eltérés is fennáll. A *Nation* Belge-nek adott nyilatkozatában Degrelle maga jelentette ki, hogy mozgalma „tartózkodik minden forradalmi hangtól, minden fasiszta vagy nemzeti szocialista aktivitástól”.

A helyzet ismerői nem tartják valószínűnek, hogy a szakadás a belga katolikusok táborában állandósulna. Azt várják, hogy Degrelle lendülete újra visszatér a közös cselekvés kiformáltabb alapjaira, hogy „megfiatalítja és megújítja” a belga katolikus pártot és új erőket mozgósít a szociáldemokrata munkásság és a liberális pártok köréből. Az *Osservatore Romano* meg is írja, hogy a rexizmus „megússza a választási küzdelmek nehézségeit, most mint önálló képviselő lép a parlamentbe. Nem lehetetlen, hogy a parlament légkörében taktikájuk és programjuk is módosulni fog”. (H-y D.)

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Általában leszögeznek az illetékesek, hogy az összeomlott tribün minden kritikán aluli módon épült, annyira felületesen, oly gyerekes gondatlansággal és tudatlansággal, sőt inkább bünsz rosszhiszeműséggel, hogy például a teherbíróképesség kiszámításáról, az arra irányuló gondosságról beszélni sem lehet, mely a tribünépítés egész ideje alatt úgylátszik eszébe se jutott az illetékes tényezőknél. A *bűnösség annál nyilvánvalóbb*, mert a vizsgálóközeg

eddig megállapításai szerint az sem fedi teljesen a valóságot, hogy a tribünökre túlsok embert engedtek volna fel.

Tegnap estig a letartóztatottak közül hatan, *Roger Balomei* igazgató, *Jean Burcus* igazgató, *Pompei* mérnök, *Vasilescu* polgármesterhelyettes, *V. Jonescu* és *I. Dobrin* benyújtották fellebbezésüket a letartóztatási parancsot helybenhagyó vádtanács határozat ellen. A többi letartóztatott ma nyújtja be fellebbezését.

Mit állapított meg a belügyminiszter vizsgálata

A belügyminisztérium által lefolytatott vizsgálat a következőket állapítja meg:

A polgármesteri hivatal tisztviselői helytelen véleményezéseket kaptak a szakértőktől. A munkálatokat nem ellenőrizték szabályszerűen. *Marin Drutu* vállalkozó ócska és rosszmindőségű anyagot használt fel. A belügyminisztérium megállapította, hogy a versenytárgyalást vezető bizottság véleményezése is szabálytalan módon adatolt ki. Az igazság az, hogy *Marin Drutu* csakugyan kapott építő-vállalkozói meghatalmazást, de csak a bádogos munkálatokra. A versenytárgyalást vezető bizottság rosszhiszeműen figyelmen kívül hagyta ezt.

A belügyminisztérium által folytatott vizsgálat igen sok új, a versenytárgyalást vezető bizottság terhére eső adatot fog rövidesen a bíróság rendelkezésére bocsátani. Kétségtelen, hogy a belügyminiszter a megállapítások alapján szigorú fegyelmi büntetéseket fog a fővárosi hivatalnokok egész seregére kiróni.

Incuțel belügyminiszter tegnap egész nap *Sergi Dumitriu* államtitkárral dolgozott azon jelentés elkészítésén, amelyet *Incuțel* a mai

nap folyamán fog tenni a királynak.

Stefanescu vezetőügyész és *Dumitrescu* főügyész csütörtök délelőtt jelentést tettek *Pop Valer* igazságügyminiszternek, aki valószínűleg szintén ma tesz jelentést a királynak.

A csütörtöki nap folyamán ismét sok sebesült elhagyhatta a kórházakat. Akiknek nem volt pénzük, azokat a polgármesteri hivatal költségén szállították el. Kétségtelen, hogy mielőtt a sebesültek valamennyire magukhoz térnek, a kártérítési perek egész *lavínája fog megindulni a főváros ellen*. Már eddig is benyújtottak mintegy ötven keresetet.

A király a kórházakban.

A királyt, akit a cotroceni szerencsétlenség mélyen érintett, s aki a bűnösök példás megbüntetését a legszigorubbán követeli, a külföldi vendégek fogadásával kapcsolatos program miatt eddig nem rendelkezett annyi idővel, hogy a sebesülteket meglátogathassa volna. *Ilasievici* udvari marsallt küldte maga helyett. Csütörtökön azonban az első szabad délután-

ját erre nasználta fel. Civilbe öltözve, meglátogatta a Regina Elizabeta kórházat, ahol félöt órától félhatig maradt. Az uralkodó minden egyes sebesült betegágyánál megállott és érdeklődött, hogy milyen sérülése van az illetőnek. Azoknál a betegekknél, akik csonttörést szenvedtek, megnézte az uralkodó röntgenfényképfelvételeket is.

A király a szerencsétlenség színhelyén vizsgálatot tartott.

A kórházból *Filimon* tábornok és *Ilasievici* udvari marsall kíséretében Cotroceni-be ment a király, a szerencsétlenség színhelyére. A király sajátkezűleg szakította le a vásznat, amely az egyik tribünt betakarta, hogy megvizsgálja, hogyan építették. Az uralkodó nagyon alaposan megvizsgálta a tribünöket, a még állókat éppen úgy, mint az összeomlottakat s láthatólag mélyen felindulva állapította meg, úgy a felhasznált anyag silányságát, mint a kivitel szakszerűtlen és rosszhiszemű felületességét.

Az uralkodó azután gépkocsiba ült s maga kezelte a kormánykereket, a palotába ment.

Eltűnt Drutu aktája.

A tegnapi nap folyamán meglepő eset történt a vizsgálattal kapcsolatban. Az ügyészség kérte a polgármesteri hivataltól a tribünépítési munkákra és a versenytárgyalásra vonatkozó iratesomót, különösen az okiratokat, amelyek alapján *Marin Drutu* vállalkozói igazolványát kiállították. Megállapították azonban, hogy a *Drutu* által benyújtott iratok a vállalkozói igazolvány kiállítására irányuló kérésrel együtt, eltűntek. A főváros tehát nem tudott eleget tenni az ügyészség kérésének.

Donescu főpolgármester, mielőtt ez a tény tudomására jutott, azonnal a legszigorubb intézkedéseket fogantatosította az iratsikkasztás tetteleseinek kinyomozására.

A főpolgármester által kinevezett vizsgálóbizottság egyébként megállapította, hogy *Donescunak hamis véleményezést, illetve információkat adott Marin Drutu* vállalkozó személyre és képesítésére vonatkozóan s a főpolgármester e hamis jelentés alapján engedélyezte a versenytárgyalást.

A király bizottságot alakított az áldozatok segélyezésére.

A királyi marsalli hivatal közli: Ófelsége rendeletére bizottság alakult, amely hivatala segélyalapokat gyűjteni és szétosztani a cotroceni szerencsétlenség áldozatai számára.

Egy katonai bizottság megállapította, hogy a cotroceni haláltribünön lehetőleg pontos számítás szerint 3825 személy lehetett, mert a tribün ötven méter hosszú, 25 lépcsőfoka volt és minden sorban 153 személy fért el.

Napoleon postája

Írta: Hoós Ferenc

Napoleon közönséges vén szamar volt, nem a szó becsületsértő értelmében, hanem a természet rendje szerint, miután apja, anyja és összes ösei is mind szamarak voltak. Hogy miért éppen Napoleonnak nevezték el, az az emberek hihetetlen gyávaságában leli magyarázatát, mely remegve hajtja a hősök és zsarnokok neve előtt, míg élnek, de ha már nem kell fölük tartania, nevüket állatoknak adományozza s tetszik neki, hogy a Napoleonoknak parancsolhat, s hogy a Cézárak és Hektorok most már az ő kezét nyalják.

Napoleonban semmi sem volt történelmi névrokonának jelleméből. Ő nem foglalkozott világfelforgató gondolatokkal, ellenkezőleg, rendkívül szerény, egyszerű, majdnem illedelmes állat volt, igen széles határok közt feszíthető türellemmel.

Élete nem volt változatos s legkevésbé örömteljes. Ahogy hajnalban feltápáskodott fekvőhelyéről anélkül, hogy sörényét rendbehozta volna s a megelőző napon beheragadt bogáncsokat és koldustetűket kiszedegette volna, egykedvűen felvette a nap igáját.

Ez az iga abból állott, hogy egy hordósaligán reggeltől estig hordta a tiszavizet a faluban házról-házra, ahol éppen megvettek egy

hordóval vagy egy féllal. Mert Martonoson abban az időben még nem voltak artézi kutak, csak a tiszavizet lehetett inni és mosásra használni.

Filák Abel volt Napoleon gazdája. Sörtés-képu, mogorva ember, aki szólanul lépegetett a szamárfogat után, s csakugy szemmértékre, pontosan le tudta csapolni a hordóból a tizenöt, husz vagy ötven literet, már amennyi kellett. Több köze a vízhez nem is volt, mert mosdani tán életében sem mosdott, inni meg vizet, inkább szomján halt volna. Nevezetessége mindössze annyi volt, hogy ballábán két ujjja összenőtt, amin mi gyerekek módfelett csodálkoztunk.

Hogy aztán a jó Isten miért ad egy ilyen morgós, csunya öreg embernek olyan takaros kislányt, mint Vera, azt én hasztalan boncolgathán. Valóság azonban, hogy a komputcai Filák-ház felé sok szerelmes legény sóhajtsa szállt és valóság az is, hogy onnan viszont a sóhajtság csak egy legény felé szállt vissza, a Keréktalp-utcaiba, ahol Birkásék laktak. Már biztosan egy pár lett volna a kettő, Vera meg Jani, ha a Tisza-utcaiban nem laktak volna Onozóék s azoknak nem lett volna fiuk, a Péter, aki szintén a felkötötte Veronkára, Birkás Jani, akéhez a leány - húzott, csodaszép szál legény volt, a huszároknál szolgált, de hát az apja csak feles földön zellerkezelt. Onozó Péter képe olyan volt, mint a tej, egy kicsit ripacos is, a feste

meg kövéres, eltetyedt, mint a jöltartott jószágé, de száz lánc föld állt mögötte. Ezért mondogatta Filák Abel:

— Lányom, csak ésszel a pénzzel!
Verát viszont jobban érdekelte Birkás Jani, mint a száz lánc föld, így aztán annyiban maradt a dolog. Maradt volna még tovább is, ha Onozó Péter meg nem vette volna a vásárban a szép Kunigunda történetét s abban nem olvaszt volna, hogy miként küldi a szép hölgy titokban lova sörényébe rejtve a csodatévő gyűrűt a hős lovagnak.

Onozó Péter vezetés lépésre határozta el magát. Kitépte a kalendárium végéből a tiszalapot és nehéz ácsplajbással rákormoltte:

„Estefelé, mikor a szegedi hajó dudál, ott várlak a kert alján a kis réten. Ha szeretsz, gyere te is.”

Megleste aztán, mikor Filák Abel betért a Kenyeres kocsmájába s Napoleon kintmaradt az utcán. Mintha csak játszott volna vele, befonta az irást a szamar sörényébe, mellé egy vörös szalagot, hadd találjon rá könnyebben a lány.

Nemsokára Filák Abel is előkerült a kocsnából, megkopogtatta a hordót, hogy van-e még benne s odaszólt Napoleonnak:

— Ne te ne, gyerünk a Birkásékhoz!
Mert Napoleonnal így lehetett beszélni.
— Itt vagyok a vízzel — mondja Filák Abel, ahogy befordul az udvarra. Birkás Jani

Chamberlain kijelentette, hogy a megtorlásos politika háborút jelent

Az angol kormányt hiába támadták, nem vallott színt

Londonból jelentik: Szerdán este egy nagyobb politikai vacsorán Neville Chamberlain kincstári kancellár beszédet mondott. Ennek során élesen bírálta Robert Cecil, aki a parlamentre és a kormányra nyomást igyekszik gyakorolni a megtorló intézkedések súlyosbítása érdekében. Ideje — mondotta, — hogy a Népszövetség tagállamai számot vessenek a helyzettel és hogy a Népszövetség feladatait a Népszövetség hatalmának megfelelő mértékre korlátozzák. A megtorlásos politika magában rejti a háborús kockázatot. A veszélyeket el kell hártani és a bajokat el kell szüntetni. Regionális egyezmények alapján kell gyakorlati biztosítékokat szerezni.

Chamberlainnek ez a beszéde élénk visszhangot keltett.

Az elsőházi csütörtöki ülésén, a költségvetési titoksértés vitájának lezárása után Atlee őrnagy, a munkáspárt vezére, felvilágosítást kért Baldwinótól, hogy Chamberlain kijelentése a Népszövetségről és a megtorló intézkedésekről megegyezzen-e a kormány politikájával?

Baldwin válaszában kijelentette, hogy

előtte Chamberlain úgy nyilatkozott, hogy megegyezése csak személyes jellegűek voltak.

Baldwin válasza nagy derűtséget keltett. Atlee őrnagy pedig fölletta a következő kérdést:

— Nem kényelmetlen-e a miniszterelnöknek, hogy egyik felelős miniszterháza ilyen hangosan ad kifejezést gondolatainak?

Baldwin: Nem hiszem.

Churchill javasolta, hogy a kormány nyilatkozzék külpolitikájáról.

Baldwin kijelentette, hogy a kormány már ezidőszint is foglalkozik külpolitikai kérdésekkel, a kontinensen legutóbb történt eseményekkel kapcsolatban és legközelebb majd az alsóházban is megvitatják ezeket a külpolitikai kérdéseket.

Atlee őrnagy ismételt kérdésére Baldwin nem volt hajlandó válaszolni arra, hogy Chamberlain kijelentése összeegyeztethető-e a kormány politikájával.

Az ellenzék kórusban követelte a választ. Baldwin azonban kijelentette, hogy a kormány e kérdésben még semmi következtetést nem vont le.

Thomas és Butt lemondtak a képviselőségről és elhagyták az angol parlamentet

A két képviselő ellen nem indítanak bünvádi eljárást

Londonból jelentik: Az elsőházi csütörtöki délutáni ülésén nagy izgalommal tárgyalta a költségvetési titok megsértésének ügyét.

Közvetlen az ülés megnyitása után Thomas gyarmatügyi miniszter kért szót.

— Akármiféle ítélet szólna ellenem — mondotta elcsukló hangon — én semmiféle titkot el nem árultam. Ezt a vizsgálóbizottság megállapításával szemben is megismétlem. Lemondok képviselői mandátumomról és távozzom abban a tudatban, hogy hosszú munkásságom alatt én is hozzájárultam ahhoz, hogy Anglia a demokratikus kormányzás fellegvára legyen.

Thomas ezután eltávozott az alsóházból. A képviselők csendben maradtak Thomas távozásánál, csak néhányan tapsoltak.

Ezután Butt képviselő jelentette be lemon-

dását, aki szintén nagy szerepet játszott a titoksértéssel kapcsolatban.

Thomas és Butt távozása után Baldwin miniszterelnök javasolta, hogy folytassák a vitát a vizsgálóbizottság jelentéséről. Hangoztatta, hogy mindkét bűnös túlnótló megbűnhődött már és elítélendő az a kegyetlen hajszá, melyet Thomas ellen indítottak. Teljesen valótlannak minősítette azt az állítást, mintha bűntető törvényekbe ütköző cselekményről lenne szó.

Thomas — úgymond — olyan útra lépett, amelyen az elsőházi teljes részvéte kíséri. Nem tartom szükségesnek, hogy ellene bünvádi eljárást indítsanak.

Az alsóház végül elfogadta a költségvetési titoksértés ügyében kiküldött bizottság jelentését.

Párizsban a kávéházak zárva vannak és sztrájkolnak még a mészárosok is

A francia kamara hét órán át egész sereg törvényjavaslatot szavazott meg. — A kormány bizik a sztrájk megszűnésében, de eddig csak néhány szakma vette fel a munkát

Párizsból jelentik: A francia kamara csütörtök délutáni ülésén Blum miniszterelnök négy új törvényjavaslatot terjesztett elő. Ezek a javaslatok a közkegyelemről, a kötelező elemi iskolai oktatásnak 14 éves korig való meghosszabbításáról s a közalkalmazottak korhatárának módosításáról intézkednek.

A továbbiak során a képviselőház elfogadta a munkások követelésére vonatkozó öt törvényjavaslatot. Ugyiszintén egyhangulag elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely mérsékli a közalkalmazottak fizetéscsökkenéséről szóló rendeletet. A javaslat egyúttal rendelkezéseket tartalmaz az álláshalmozás ellen is.

Az ülés befejezésekor Blum köszönetet mondott a Háznak azért, hogy hét óra hosszat egyfolytában ülésezett és valamennyi javaslatot megszavazott.

Párizsból jelentik: Delbos külügyminiszter csütörtökön folytatta a követekkel és nagykövetekkel tájékozódó megbeszéléseit. Fogadta Cerutti olasz és Welzeck német nagykövetet, majd a varsói és belgrádi francia követeket. Salengro belügyminiszter csütörtökön Lil-

lebe utazott, ahol beszédet intézett a munkásokhoz. Kikelt azok ellen, akik — akár jobbról, akár balról — meg akarják nehezíteni a kormány helyzetét s újat állják a megegyezésnek és a sztrájk megszűnésének.

A francia kormány szerint a sztrájk szűnőben van.

Párizsból jelentik: A francia kormány csütörtökön hivatalos közleményt tett közzé, melyben hangoztatja, hogy a nagy sztrájk szűnőben van.

A munkaügyi minisztériumban létrejött a megegyezés a fémipari munkások és a munkaadók között. A két fél kiküldöttjei közlik a megállapodást megbízóikkal s a megegyezés csak akkor lép életbe, ha azt mindkét fél elfogadja.

Létrejött a megegyezés a bútortiparban is. Ezzel szemben a szűcsiparban megerősödött a sztrájk. A kávéházak is zárva vannak s sztrájkolnak még a hentesek és mészárosok is. A vidéki városok közül Rouenben a villamos közlekedés is megszűnt. Beszüntették a munkát a szövetségi munkások is.

Csodálatos változás...

Hosszan tekint a tükörbe és nem akar hinni szemének! Lehetséges lenne, hogy egy vékony pudertéreg annyira megváltoztatná?

Azt tanácsolták neki, tegyen egy kísérletet Chat Noir puderral, de nem hitte, hogy a foltok, pattanások és kiütések, amelyek elcsúfították arcát, teljesen láthatatlanná fognak válni e csodálatos pudertéreg alatt.

A Chat Noir pudertéreg olyan, mint egy finom fátol, amely az arcod minden hibáját eltakarja. Ki tűnően tapad és édes illatú, míg finom árnyalatai minden arcodhibát: fehérhez, rózsaszínűhöz, vagy sápadtához kitűnően illenek.

Tegyen Ön is egy kísérletet Chat Noir puderral és meglesz az elégtétele, hogy végre megtalálta azt a pudert, amely illik arcodhoz, amelyet olyan régóta keres.

Chat Noir, a híres "Lady" gyár készítménye, kiváló minőségű pudertéreg, amelyet azonban mégis még szerényen is alacsonyabb áron árulnak.

ChatNoir
PUDER

minden modern árnyalatban

A Magyar Párt treiscaunemegyei intéző-bizottságának ülése

Stf. Gheorghen a megyei intézőbizottság nagygyűlést előkészítő ülést tartott.

Báró Szentkereszt Béla kegyeletos szavakkal emlékezett meg az elhunyt Neumann Dezsőről, Boda Dénesről, Csutak Vilmosról és Benkő Sándorról. Majd bejelentette, hogy a nagygyűlés idejét július 17-én állapították meg. Részletesen foglalkozott beszédében a kisgazdapárt kísérleteivel, a községi illetékek,

nyugdíj és állampolgárság kérdésével. Működéséről számolva be, előadta, hogy az elmúlt év folyamán 1234 kérvény érkezett hozzá, ezekből hatszázat kedvezően intéztek el, harmincyolcat visszautasítottak, a többi elintézés alatt van. A pártirodában beadott 289 kérvényből 216 intézhető el kedvezően. A megnyitó és beszámoló után Sándor József szenátor mondta el az egész Magyar Párt multját felölelő, hatalmas beszédét. Ismertette a románok helyzetét a magyar uralom idején, foglalkozott a ciuceai paktummal, kitért a közigazgatási törvény kapcsán vívott küzdelmekre,

majd ismertette a március 24-én megszavazott ipartörvényt. A kisgazdapárt kérdésére térve rámutatott arra, hogy a romániai magyarság számára az egyetlen út a Magyar Párt útja lehet. Kereszties Károly dr. határozati javaslatban ajánlja, hogy a magyarság egyöntetűen tiltakozzék a különféle sérelmek ellen. Dr. Molnár Dénes a konverzió körüli bankvisszaélések ellen kért határozatot, Séra István pedig a mezőgazdasági kamarával kapcsolatban tesz felvilágosító közléseket. Az intézőbizottság végül elhatározta, hogy nagyszabású mozgalmat indít a nagygyűlés sikere érdekében.

* Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggelenként 1-1 pohár természetes „Ferenc József keserűvíz abszolút megbízható hashajtó. Az orvosok ajánlják

Ami a Rajniss-ügyből megmaradt

Budapest, június hó. Heteken át egyébről sem irtak a pesti lapok, mint a Rajniss-ügyről. Ahogyan azonban gyöngült a vád és mindinkább csüörtököt mondtak a hamisított bizonyítékok, úgy rövidültek egyre a cikkek s fogytak a hasábok, melyeket napról-napra lefoglaltak. Ami maradt: néhány keserű tanulság és általános érdeklődés a győztes vádlott, Rajniss Ferenc személye iránt.

Érdekes és mozgalmas élet Rajniss Ferencé. Megérdemli a figyelmet még attól is, ki politikai törekvéseit nem helyesli. Becsületes, tiszta élet, mely sok munkával, szorgalommal és tehetséggel találta meg az utat a fórumra.

Olvasóink számára pedig különösen még azért érdekes, mert eddigi életpályájának sok transzylvániai és a katolikus vonatkozása.

Rajniss Ferenc néptanító. Nagy műveltségét, ritka külpolitikai tudását s gazdag nyelvismeretét önképzéssel szerezte. 1913-ban végezte el a tanítóképzőt Oradean. Amikor legjobban zúgott körülötte a vihar, nevelve mesélte barátainak a magyar képviselőház folyosóján: — A képzőben három éven keresztül megbuktam a német nyelvből, akkoriban igazán nem gondoltam, hogy valamikor mint pángermán agitátor állok majd támadások keresztútjában.

Első tanítói állomása *Bucuresti volt, hol a Szent László-egyesület iskolájában tanítja magyar nyelvre és nemzeti szellemre a román főváros magyar székely gyermekeit.* A másfél év alatt, mit a háború kitöréséig itt eltöltött, jól megtanult románul s ezt máig sem felejtette el.

A háborúban bevonul, mint önkéntes. 1915-ben orosz fogságba esik. Kétszer megszökik, másodszor a finn határon fogják el. Halálra ítélik s mint halálraítélt túsú ül 29 napot. Végül 1922-ben a pesti vörös vezérek ellenében kicserélik.

A fogságban megtanul németül, angolul, franciául. 1924-ben kimegy az *Egyesült Államokba*, hol két esztendő telt: *dolgozik, hogy tanulhasson.* A munkás-kérdést tanulmányozza. 1928-ban egy évre Angliába kerül, most már mint meghívott ösztöndíjas. Visszatérte után az Országos Társadalombiztosítónál rövidesen igazgató lesz. Amikor a leépítéseknel felszólítják a tisztviselőket: adja át helyét a családos embereknek, ki másutt is boldogúni tud, 3000 tisztviselő közül Rajniss az egyetlen, aki lemond!

Boldogult is. Elővette régi mesterségét, az újságírást. Mit ugyancsak Ardealban kezdett: 1916-ban Oradean Sas Ede lapjában a „Nagyváradi”-ban jelent meg első cikke, mit a hadifogságból küldött haza. Rövidesen egyik legismertebb publicista lett, kinek írásait nagy tájékozottság, fordulat és stílus jellemzik.

Most azzal vádolták, hogy német szolgálatban áll. Mindenki tudja azonban, hogy az ő személye csak az ütközőpont volt, hol a döntő mérkőzésre készülő táborok először mérték össze erejüket.

Német kapcsolataiban abban állottak, hogy elesem figyelte a német viszonyok alakulását s tapasztalatairól igyekezett tárgyilagosan beszámolni. Szolgálatában inkább a katolikus mozgalomnak állott. Ő volt a Szent Imre-év külpolitikai szervezője és intézője. Nem kis része van így abban, hogy a Szent Imre-ünnepségek annyira sikerültek: hét bíboros vett részt rajtuk, nagyszámú főpap s külföldi küldöttség élén. Eredményes munkásságának elismerésül XI. Pius pápa a Szent Gergely-rend lovagi keresztjével tüntette ki.

Közvetlenül azelőtt, hogy kitört körülötte a nagy vihar, megnősült. A házassága ismét bihori kapcsolatokat jelent: *Fényes Annuskát* vette feleségül, az annak idején nagyhírű egykori gyermek-prinadonnát. A belvárosi plébániatemplomban volt a díszes esküvő. Felesége reverzálást adott.

Rajniss Ferenc hitvalló katolikus. Nem akarja elfelejteni, hogy pályáját, mint kicsiny felekezeti tanító kezdte. Amint beszédeiben és baráti körében minduntalan hirdeti: becsületes jobboldali államvezetésnek híve. Az olyan poli-

tikának, mely igazságot tesz — igazságos eszközökkel.

Ezért, persze, a zsidókérdést is megoldhatatlannak látja. Erről a problémáról az *Uj Kor* ankétjén szólalt fel a legutóbb összefoglaltan.

„Elképzelhető volna — mondotta e kis tanulmányában — a zsidóságnak egy olyan egyszerű elosztódottsága a földtekén, mely a zsidókérdést, mint nemzeti veszedelmet mindenütt

Ötezeréves nagyüzemek Babilóniában és Egyiptomban

Közgazdasági körökben általános az a vélemény, hogy az őskéleti népek előtt a „nagyüzem” fogalma ismeretlen volt. A „nagyipar” és a „nagykereskedelem” csak a római világbirodalom idején alakult ki, — érte ez alatt az olyan gazdasági célú vállalkozásokat, amelyekben az üzem tulajdonosa mellett az alkalmazottak egész sora dolgozik. Ezt a felfogást az utóbbi idők kutatásai alaposan megcáfolták. Bebizonyítva, hogy nagykereskedelmi vállalkozásokat már a bibliából ismeretes Chaldea is létesített.

Ebben az országban nemcsak a magánosok, hanem az uralkodók is elsőrendű kereskedőknek bizonyultak. Manisztuszó király (kb. 2572—2558. K. e.) obeliszken örökítette meg közgazdasági érdemeit. Gudea papifedelem (kb. 2500. K. e.) az akkor ismeretes egész világgal kereskedelmi viszonyban állott. A kereskedelmi állami egyedúrussággá tette s a vámrendszer is bevezette, amely kiadós jövedelmi forrásává vált az „udvar”-nak, valamint — az uralkodó kezéből — a népek is.

A Krisztus előtti 15—16-iki évszázadból rengeteg babilon és asszír kereskedelmi levelezés emlékei maradtak fenn, amelyek azt igazolják, hogy a babiloni és asszír uralkodók az egyiptomi fáraókkal igen élénk kereskedelmi tevékenységet fejtenek ki. Ebben az időben rengeteg aranyat szállítottak ki Egyiptomból. Egy-maga Burna Buriás király IV. Amenophistól 1200 font aranyat kapott. Emellett az áruk forgalma is állandóan emelkedő irányzatot mutatott.

A kereskedelmi tevékenységben élénk részt vettek az uralkodó családok tagjai is. Ügyleteiket, — melyeknek kereskedelmi korrektségéhez

Önnek is szüksége van arra,
hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár,
a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,
a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szöveggel és a feladványok megfejlesztésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEKI

Ara tűzve 200 lel és 10 lel portó.

Kapható: **KÖNYVOSZTÁLYUNKNA!**

megszüntetné, de ebben az esetben a magyar társadalom zsidóságának háromötöd részét feltétlenül elvesztené...

Egyébként pedig ebben a véleményben sokkal több kíméletet tanúsít a zsidó hibákkal szemben, mint a zsidó dr. Fejér Lajos most megjelent *Zsidóság* című végtelenül érdekes és tanulságos könyvében.

A magyar zsidók szemében azonban mindenki hitlerista és pángermán szállásosináló, aki a zsidókérdéshez bárhogyan is hozzányúl. Rajniss Ferencnek a felekezeti néptanítóból lett politikusnak és publicistának úglátszik ez az a nagy bűne, melyre nincsen megbocsátás.

—ki—

gyakran igen sok szó fért — afféle „udvarmester”-szerű megbízott bonyolította le, aki maga is alaposan megtollasodott. Neriglissár király (550—536 K. e.) fia és trónjának örököse 120 font ezüstöt zálogosított el és az üzletet a legkiadósabban a közvetítés munkáját végzett udvarmester kerestte.

A templomokhoz tartozó javadalmak és haszonvételek királyi adományozásai is kitűnő üzleteknek bizonyultak. A fennmaradt írásos emlékek szerint — mintegy 3000 évvel Krisztus előtt — Lagas város templomának hitbizományaihoz olyan széles kiterjedésű kereskedelmi üzletlehetőségek fűződtek, amelyek messze felülmúlták a javadalom mezőgazdasági értékét. A gazdaságot éppúgy, mint a kereskedelmi és ipari tevékenységet tisztviselők egész serege irányította. Keresett mindenki, csak a nép nem, amely rabszolga módjára hordozta a nehézigát.

Dr. Meissner Brunó berlini egyetemi tanár egyik pompás tanulmányában gondos feldolgozást közöl a Nabugodonozortól Dáriusig terjedő korszak (kb. 600—480. K. e.) közgazdasági közállapotairól. Ebben megemlíti a következőket: Az uruki templom javait két „vállalkozó” kapta meg. A földbirtok terjedelme kb. 32 ezer hold, közel Larsához. Tartozott hozzá 400 paraszt, 400 szarvasmarha, 100 tehén és a gazdasági felszerelések. A „haszonbérlet” tartoztak évente 2 millió liter gabonát és 730 ezer liter datolyát berösszegben megfizetni. A király ezenkívül az „udvartartás” számára megkülönböztetett teljességek is kikövetelt. A „szerencsés” vállalkozókat arra kényszerítette, hogy a birtokátvételeért az első évben mintegy negyedmillió liter gabonát és megszámlálhatatlan mennyiségű egyéb mellékszolgáltatást szállítsanak be. Hahinni lehet az egykori feljegyzéseknek, — a haszonveteli ügylet még ilyen nehéz feltételek mellett sem bizonyult veszteségesnek. Számításait mindkét fél megtalálta. A félholtra korbácsolt rabszolgák szörnyű szenvedéseit pedig csak ott fent — a fellegeteken túl — vették érdemük szerint való nyilvántartásba.

Babilónia különösen Nabugodonozor uralkodása idején vált az üzérkedők „igéretföldjévé. Nagy bankházak keletkeztek, amelyek üzleti tevékenységüket az egész — akkor ismert — világra kiterjesztették. A birodalom elfoglalása után a hódító perzsák váltak a politikai és gazdasági élet urává. Az ő kezeikbe jutottak az összes nagybirtokok is. A perzsa uralom tisztviselői egyik napról a másikra elhatározó fontosságú közgazdasági tényezőkké hatalmasodtak és legkevésbé sem fékeztek bírasvágukat. A nagy hitbizományokat a benszülöttekkel műveltették meg, keveset törődve azok anyagi, erkölcsi és kulturális érdekeivel.

Ötezer év távlatából fennmaradt írásos emlékek igazolják a fentiek szerint, hogy már az emberemlékezet legutolsó határain is ismeretes volt a „nagyüzem” fogalma. A mai értelemben felfogott nagyüzem természetesen más célkitűzésű, — ámde sok vonatkozásban azonos annak társadalompolitikai vonatkozása: a hatalmasodó tőke és a valódi termelési értéke alábecsült emberi munka kemény harca, mely talán sohasem ér véget.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hálódia: Egész évre 600. félre 400. negyedévre 210. egy hónapra 70. lel.
 Magyarországon: Egész évre 50 P. félre 25 P. negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.
 Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.
 Kéziratokat nem örvénynek meg és nem adunk vissza. Csekk válasz helyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Enyhülő légáramlás, futó záporok, egy-két helyen még zivatar, a hőmérséklet lassan még emelkedik.

Valerio Valeri nuncius ma utazott el Párisba. Bucuresti. Saját tud. Valerio Valeri pápai nuncius, akit tudvalevően XI. Pius Franciaország nunciussá nevezett ki, ma június 12-én hagyta el a román fővárost, hogy új állomáshelyére, Párisba utazzék. A pápai nunciustól a diplomáciai kar és a kormány képviselői meleg ünnepség keretében búcsúztak el. Az új nuncius személyére vonatkozóan még nem történt intézkedés.

Zürichi zárlat. Páris 20.37 egyegyed, London 15.57, Newyork 309.50, Brüsszel 52.30, Milánó 24.35, Madrid 42.20, Amszterdam 209.05, Berlin 124.40, Bécs — schilling 58.40, Prága 12.78, Varsó 58, Belgrád 700.

A minorita-rend új generális főnöke. Aradról jelentik: A minorita-rendnek Rómában tartott nagykáptalanja a betegség miatt lemondott **Tavani** Domonkos helyébe **dr. Hess Béla**t, az északamerikai Immaculata-rend tartományfőnökét választotta meg a rend generális főnökévé. Az új generális főnök aránylag fiatal ember, aki tanulmányait az innsbrucki egyetemen végezte.

Házasság. Timisoara-n ifj. Halbherr Henrik banktisztviselő, Halbherr Henriknek, a Gea-Krayer gyógyárugár igazgatójának fia és **Tóth Olga**, Tóth Sándor tekintélyes kereskedő s a Magyar Párt elnöki tanácsagjának leánya házasságot kötöttek. Az esketést Metzger Márton dr. rnépóste végezte.

Az új dunai gőzös Galati és Turnu-Severin között. Timisoara. Saját tud. A „Regele Carol II.” dunai gőzös felavatásával kapcsolatban mintegy tizenötezer ember ment különvonatokon Orsovára a Banatból. Az új dunai gőzös, amelynek felavatásán a király is megjelent, három emeletnyi magasságu, hófehér hajó, nagyon szép és elegáns. Az új gőzös Galati és Turnu-Severin között rendszeres járatokat fog lebonyolítani. Még a harmadik-osztályon is szőnyeg van. Amikor a különvonatok visszatértek, Slatina-mica állomás bejáratánál egy armenisi ember a már mozgó vonaton vette észre, hogy más irányba megy. Leugrott a vonatról és annak kerekéi alá került, amelyek elválták mindkét lábát. Az emlelt a csendőrség kihallgatta. Elmondotta, hogy a baleset az ugrás következtében történt. Kórházszállítás közben meghalt.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belgas 17—18, angol font 490—500, olasz lira 8.30—9.90, török font 78—81, dollár 99—110, német márka 38—40, hollandi forint 67—69, cseh korona 4—4.50, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24.60, zloty 18.80—19.50, szerb dinár 2.90—3.30.

Valuták szabadforgalmi árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Francia frank 10—11, svájci frank 54—54.50, belgas 28—30, dollár 160—165, angol font 855—865, olasz lira 11—11.50, német márka 43—45, hollandi forint 115—120, cseh korona 6.40—6.60, osztrák schilling 33—34, zloty 25—27, magyar pengő 32—33, dinár 3.20—3.50, török font 120—125, Napoleon arany 1145—1150, arany font 1440—1445.

Terményárak: Banati piac: búza 345—350, tengeri 280, zab 300, árpa 280, korpá 275, kismalmi liszt (30—70-es) 700, nagymalmi liszt 720, tökmag 800, banati repace 500, káposztarepce 540 lei.
Aradi hetipiac: búza 340—360, tengeri 310, zab 300, árpa 280—290 lei.
Cluj terményárak: búza 400—410, árpa 300, zab 325, tengeri 270, nullás liszt 780, négyes liszt 710, tengeriliszt 340—400, korpá 230, lucerna-lóhere 130, széna 100—110 lei.

Dr. Biró Vencel és Ghibu tanár pere a törvényszék előtt. Cluj. Saját tud. A törvényszék III-ik szekciója megint a Ghibu-dr. Biró Vencel ügyet tárgyalta. A per tudvalevően egy év óta húzódik s még a törvényszéki ítélethozatalig sem jutott el. Ismeretes, hogy Ghibu tanár azzal vádolta meg a romániai piarista rend főnökét, hogy jogtalanul viseli címét és olyan pecsétet használ a rend hivatalos írásain, amiből nyilvánvalóan kitűnik az irredenta érzelem. Ez a vád már az előző tárgyalások folyamán megdőlt, mert bizonyítást nyert, hogy a romániai piarista rend jelvénye azonos a világ minden részén használt piarista jelvényel. Most Ghibu azt akarja bizonyítani, hogy dr. Biró jogtalanul használja a rendfőnöki címet. Ez a vád is megdőlt már, mert amint jelentették a napokban hozott ítéletet a helybeli tábla abban a perben, amelyet dr. Biró Vencel a kultuszminisztérium ellen indított s amelyben a tábla elismerte dr. Biró Vencel kinevezését s hogy jogosan viseli a címét, mert Rómából nevezték ki a piarista rend főnökévé. Az irredentizmus vádját pedig a járásbírósg ítélete utasította el. Másodfokon kellett volna ítélnie a törvényszéknek tegnap, de Urnapia miatt dr. Biró Vencel nem jelent meg a tárgyaláson, amelyet a bíróság július 14-re halasztott el.

Halálozás. Tg.-Săuceșu. Saját tud. Targu-Săuceșen június 9-én 87 éves korában elhunyt **Jakab István**. Az elhunyt egész a háboru utáni időkig egyik fontos tényezője volt a treiscaunemegei hitéletnek s 50 éven keresztül, mint vezérigazgató rendkívül hasznos szolgálatokat végzett a tg.-săuceșei Nagytakarékpénztár élén. Ezen lelkiismeretes, buzgó munkája jutalmazásképpen még a háboru kitérőse előtt a Ferenc József-rend lovagiárá avatták. Közgazdasági tevékenységén kívül egyházi téren is kitűnően munkálkodott, mint a tg.-săuceșei római katolikus egyház főzónok. Tiszteletbeli elnöke volt a kaszinónak, tagja és pártolója minden humánus egyesületnek, amelyeket egész élete végéig anyagilag is támogatott. Temetése folyó hó 11-én a város és vidék óriási részvételével történt.

Treiscauna megyében általános mezdőbőhenést keltett **Szabó Ferenc** 37 éves Doboli de susi ref. lelkész halála. Halála szívbetegségből kifolyólag, pillanatok alatt következett be Tg.-Săuceșen, ahová pár nappal előbb azért jött, hogy orvosoltassa magát. Holttestét szülőfalujába Doboli de Susra szállították s ott helyezték örök pihenőre.

*** A változás éveiben a rég bevált természetes „Ferenc József” keserűvíz nélkülözhetetlen házi-szer, főként, ha arra kell törekednünk, hogy az agy, a tüdő s a szív felé irányuló vértöbbletet ellessulyozzuk, valamint hogy az emésztőszervek renvhe működése folytán a belekben beállott pangást biztos és enyhe módon megszüntessük. Az orvosok ajánlják.**

Nagy hajószerecséltlenség a Dunán. Bécsből jelentik: Csütörtökön délután súlyos hajószerecséltlenség történt. A „Wien” nevű személyszállító gőzös 4 óra tájban át akart haladni a javítás alatt álló Reichsbrücke alatt. A hajó a magas vízállás miatt nekiütközött egy ideiglenesen felszerelt, fából készült vízi járomnak, mely az új hid megerősítésére szolgált. A hajó magával ragadta a hidjármot, majd benyomta a melléte levő köpillért. Az összeütközés olyan erejű volt, hogy a hajó több részre szakadt és azonnal elsüllyedt. A hajón — mely 1200 személy befogadására épült, nem volt utas, mert csak este 6 órakor kelt volna utra. Csak a 22 főnyi személyzet volt a hajón. Ezek közül 15-öt sikerült megmenteni, míg a hajó fenekén levő alkalmazottak a vízbe fulltak. Az eltűntek között van a hajó vendéglőse, egy fűtő, az étterem szakácsnője, két kiszolgálónő és egy pincérlány. A hajó roncsait a Duna erős sodra miatt még nem is próbálták elmozdítani. **Siegler**, a hajó kapitánya a rendőrségen elmondotta, hogy a hajóval szénfelvételt végezt indultak el. A híd-től 200 méternyire voltak, amikor kiadta a „szélerővel vissza” parancsot. A kormánylapát azonban felmondta a szolgálatot, valószínű, hogy egy lánc elszakadt és mielőtt a part felé fordulhattak volna, a Duna nekisodorta a hidnak.

Feljegyzések

Pontos adatok fekszenek előttünk a lipcse nemzetközi vásár forgalmáról. Igen tanulságosak ezek a számok. A hőmérők szerepét töltik be, ha nem felelhetünk meg arról a nagy nemzetközi hálózatról, melynek a közepében a lipcsei mintavásár áll.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy ebben az esztendőben a lipcsei vásárt 238.447 személyvel többen látogatták, mint bármikor azelőtt. Hasonlóképpen emelkedett a kiállítók száma is. A tavalyi 7527 kiállítóval szemben az idén 8163 gyáros hozta el nemzetközi megtekintésre új portékáit. A kiállítók között 427 volt a külföldi.

Igen érdekesek azok a számsorok, melyek a külföldi látogatókról számolnak be. Ezeket az új német szempontok szerint két csoportra osztották. Olyanokra, akik németnyelvű országokból jöttek és olyanokra, akik máshonnan keresték fel Németországot. Ezeknek az utóbbiaknak a száma 24.751 főt tett ki. Ezenkívül a németnyelvű Svájból 1598, Ausztriából pedig 1686 kereskedő jelent meg a lipcsei mintavásár között.

Más nyelvű külföldiek élén a hollandok járnak 2218, a franciák 1486, a svédek 1413, a belgák 1236, a dánok 1145, a lengyelek 1185 látogatóval. Románia 477, Magyarország pedig 845 fővel szerepelt. Az óceánon jöttek át: az Egyesült Államokból 556, Kanadából 148, Dél-Amerikából 475 látogató.

A németek e számokat természetesen első sorban a maguk elkeréként könyvelik el. Mi úgy hisszük, hogy e helyzetnek súlypontja mélyben fekszik. Arra mutat, hogy az európai élet ellenállhatatlanul követeli a maga jogát. Forgalmat követel és érintkezést a nemzetek között. (Skin.)

Egy törzsörmester fiatal felesége térje fegyverével öngyilkos lett. Satu-Mare. Saját tud. Spiridon György törzsörmester tegnap hajnalban fegyverdörrenésre ébredt. A szomszéd szobában 26 éves felesége a 6 szolgálati fegyverrel mellbelötte magát s rövidesen meghalt. Öt éves kis fiút hagyott maga után. Tettének okát nem tudják.

Érdekségesek a lábaid? Fontos!
 Olvassa el
Dr. Engländer Árpád:
Ludtalg, bokasüllyedés és egyéb lábfájdalmak
 megelőzése, kezelése és gyógyítása című könyvét.
 A különféle fájdalmas és kellemetlen lábbajokban szenvedőknek akar ez a kiténő könyv segítséget hozni.
 A tartalomjegyzékből: A láb szerkezete — Bokasüllyedés — Lábsüllyedés — Ludtalg — Harántoltogat-süllyedés — A terpeszláb — Bőrkeményedés — Tyukszem — Kalapácsujj — Karomujj — Bütyök — Lábizzadás — Körömbetegségek — Megelőzés, kezelés, védekezés és gyógyítás — Talpbetétek — A cipő — Gyógykezelések — A lábbetegségek kölcsönhatásai — Reuma megbetegedések — Ischias — Visszértágulat — Hogyan gyógyíthatjuk meg tökéletesen a beteg lábat?
 Ára 65 lel és portó.
 Kapható: Kiadóhivatalunkban.

Halálos ételmérgezés. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Máthé Ferencné cozeni szövetkezeti vezető 22 éves fiatal felesége ételmérgezésben meghalt. A fiatalasszony egy árvát hagyott maga után.

A méhek összecsiptek két gazdát. Satu-Mare. Saját tud. Racsa községben Lupu Petre fiatal gazdálkodó méhekkal is foglalkozik. Egyik kaputár csütörtökön reggel rajzott a Lupu szomszédját, Bob Györgyöt hívta segítségül e raj elfogására. Nem voltak eléggé elővigyázatosak, mert a megzavart méhek mindkettőjüket összecsipték, úgy hogy kórházba kellett őket szállítani. A két szerencsétlen embernek zeme, szája bedagadt, sem enni sem beszélni nem tudnak. Állapotuk súlyos.

HEYMAN SZINKÜR
 Amin az egész város szívből kacag:
PINTY és PONTY mint rendőrök
 Szenzációs színes pótkép! Diákoknak engedélyezve! 3-kor olcsó helyárakkal!

TELJES LATIN-MAGYAR
"MISSZÁLE"

a Szent István Társulat kiadása

A Római Miskönyv szerint: az új Szentírás-
fordítás felhasználásával, fordította, bevezetéssel
és magyarázatokkal ellátta:

Dr Szunyogh X. Ferenc O. S. B.
Terjedelme 1488. l.

	Le
Egészvázsonkötésben, vörösmetszéssel . . .	295
Egészvázsonkötésben, aranymetszéssel . . .	335
Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel . . .	560
Finom bőrkötésben, aranymetszéssel . . .	615

Megrendelhető, esetleg részletfizetésre is
az "Uj Lapok" könyvosztályánál

Szabó Béni képviselő beszámolót tart vasárnap Oradeán. A város és a megye magyar lakossága nagy várakozással tekint a Magyar Párt vasárnap délelőtti rendkívüli közgyűlése elé, amelynek kimagasló eseménye lesz Szabó Béni országgyűlési képviselő beszámolója. A közgyűlés délelőtti 11 órakor kezdődik a Katolikus Könyvtárban. Azon résztvehetnek Magyar Párt összes tagjai és minden érdeklődő magyar férfi és nő. Szabó Béni a gyűlés keretében minden hozzáintéztelt panaszra vagy sérelemre lehetőség szerint válaszol. Aki tehát bármilyen panasszal akar fordulni Szabó Bénihez, panaszát írásba foglalva legkésőbb ma, szombat délig kell, hogy eljuttassa a Magyar Párt irodájához (Str. I. G. Duca No. 9), mert a beszámolót tartó képviselő csak az előzőleg írásban benyújtott panaszokra ad választ. A vasárnapi közgyűlés után közbejövő következik. Egy teríték ára 40 lei. A Magyar Párt elnöksége ezúton is kéri a magyar közönséget, hogy a közbejövőben is mennél nagyobb számban vegyen részt. Jelentkezni szintén szombat délig lehet a pártirodában.

Felvételi vizsgák a mercurea-ciuci római katolikus főgimnáziumban az első osztályos felvételi vizsgák június 22-én reggel 8 órakor kezdődnek. A vizsgához szükséges okmányok a következők: 1. Kérés nyolceleves okmány és egyelőleges repülőbélyeggel. 2. Az elemi négy osztályos bizonyítványa. Felekezeti iskolából jövőknak látta-moztatniuk kell a tanfelügyelőséggel. 3. Állami születési-anyakönyvi kivonat. 4. Keresztlevel. 5. Állampolgársági bizonyítványa. 6. Ujrautazási bizonyítványa. 7. Akinek nem magyar hangzása a neve, előjárásági bizonyítványt kell becsatolnia, hogy anyanyelve magyar. Vizsadíj 100 lei. A vizsga anyaga: írásbeli a román és magyar nyelvből, tollbamondás. Számtanból 2-3 példa az elemi négy osztály anyagából. Szóbeli a román és magyar nyelvből és nyelvtanból. A főgimnáziumi ötödik osztály felvételi vizsgája június 24-én reggel 8 órakor kezdődik, az ötlettségi vizsgák pedig június 28-án.

Ismét kapható:

TÓTH TIHAMÉR

I g u j a b b m ű v e :

I. rész:

Hiszem az örök életet

II. rész:

A keresztény házasság

A két sorozat egykötetben jelent meg
424 oldalon. Ára 240 lei és portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál

**Még két napig
lehet jelentkezni
konstantinápolyi
társasutazásunkra**

Lapunkban hirdett, június 25-én induló konstantinápolyi társasutazás az ország minden részében általános érdeklődést váltott ki. A nagyfokú érdeklődés azzal magyarázható, hogy ezen a 10 napos pompás utazáson kevés összegért olyan sokat nyújtunk, amit az utasnak egyénileg a részvételi díj többszöröséért sem volna módjában látnia, élnie és tapasztalnia.

Naponta kapjuk az érdeklődő levelek tömegét, melyek bizonyítják, hogy a nagyközönségnek mennél szélesebb rétege igyekszik konstantinápolyi társasutazásunkhoz csatlakozni. Az érdeklődések összetorlódása miatt, több hasonló kérdésre alábbiakban válaszolunk:

1. A konstantinápolyi utazásra június 15-ig bezárólag lehet jelentkezni lapunk kiadó-hivatala útján. Ezen a napon a jelentkezéseket lezárjuk.

2. Az utleveleket legkésőbbben június 20-ig kell beküldeni lapunk kiadóhivatalába.

3. A hajón is ellátást nyújtunk.

4. A vizumköltség bennfoglaltatik a részvételi díjban.

5. Az indulás pontosan június 25-én történik.

Felhívjuk tehát az utazáson résztvevni szándékozó olvasók figyelmét, hogy tartsák szem előtt a jelentkezési határidőt és kellő időben jelentésként be részvételüket nehogy erről a páratlan utazásról lemaradjanak.

Timisoarai sérültek a cotroceni szerencsétlenségénél. Timisoara. Saját tud. A bucaresti katasztrófa alkalmával egy timisoarai család három tagja is megsebesült. Dirina Valér dr ügyvéd feleségével, anovásával özvegy Stoicanescu Ilonával és harmadtíz éves Viora nevű fiocskájával is azon a tribünön állt, amely aztán összeomlott. Özvegy Stoicanescuné a combján sérült meg, egy lezuhanó gerendától. Azonban nem súlyosan, úgyhogy már kedden hazatérhetett Timisoara. A leányának azonban az egyik gerenda a lábát törte el. Dirina dr viszont a szemé táján sérült meg a zöld lombosított tartó drótkától, azonkívül egy lezuhanó gerenda a hátát surrolta. Sebesülten is arra volt gondolja, hogy fiocskáját mentse meg. Ezt a macasba emelte s így a fiúnak nem is történt baja.

Kínában kitört a polgárháború. Sanghaiból jelentik: Kínában kitört a polgárháború. A Reuter angol hírszolgálati iroda megerősíti azokat a híreket, melyek szerint Hengcsautól délre a nankingi csapatok megütözték az előnyomuló délkinai csapatokkal.

* A satumarei római katolikus püspöki konviktus a jövő tanévre már most felvesz a satumarei állami román, vagy a református magyar liceumba, nemkülönben az állami felső kereskedelmi iratkozó keresztény diákokat. Évi tartásdíj 7150 lei. Papi pályára készülő, jó tanuló, szegény katolikus diákok kedvezményért folyamodhatnak. Aki a fenti liceumok első osztályába iratkoznak, június 22-én vagy szeptember elején felvételi vizsgát tesznek. Bővebb tájékoztatást küld az intézet. (Satu-Mare, Str. M. Eminescu 1.)

Megmentik a pusztulástól Velence palotáit. Rómából jelentik: A Canale Grande palotasorának nagyon megártott a motorcsónakok évről-évre növekedő forgalma. Velence város építészeti bizottsága a palazzok megkímélése kedvéért azt a javaslatot tette, hogy a közforgalmat lebonyolító vaporettók kivételével a motorcsónakokat tiltsák el a Canale Grande-ről. Velencében körülbelül nyolcszáz magántulajdonban lévő, vagy taxiforgalmat lebonyolító motorcsónak van. Az általuk felvert hullámok a motorcsónakforgalom utolsó husz esztendeje alatt több kárt tettek a csatorna mentén épült palotáknak, mint a tenger évszázadokon át tartó árapály, vagy a nedves levegő. A nagy csatorna palotáinak siralmas helyzetére éppen a legutóbbi nyáron figyelmessé lett maga Mussolini is, aki hajlandó az állam támogatását felajánlani, hogy meg lehessen menteni a pusztulástól Olaszországnak ezeket a felbecsülhetetlen értékű és a maguk nemében páratlan műemlékeit. Meghízható becslés szerint a magánpaloták újból való megalapozása legalább kétszer annyi költséggel járna, mint amennyit ezek az épületek egyáltalán érnek, ha tulajdonosaik azokat el akarnák adni. A Canale Granden lévő paloták nagyarányú és teljes javítási munkálatai, a város építészeti bizottságának becslése szerint, körülbelül négy-öt százmillió lírát emésztene fel.

* **Aldott állapotban levő nők, ifju anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és híg ürülést, ugyszintén rendes gyomor- és bél-működést érnek el.** A modern nőgyógyászat fő-képviselője a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. Az orvosok ajánlják.

Ellített kereskedők. Satu-Mare. Saját tud. A satumarei törvényszék fejenként húszezer leire ítélte Schwartz Móríc seini szesznyakereskedőt, Edel Mihály cetezei, Tischler Leopold és Lebovits Henrik comorseni kocsmárosokat, mert egymás között cseh koronával fizettek.

PALESZTINÁBAN ALL A HARC. Jeruzsá-lemből jelentik: Palesztinában még mindig zavaros a helyzet. Csütörtökön egy arab csoport megtámadta az Estraeloni völgyben lévő Tel-Josef községet, a rendőrcsapatok közeledésére azonban visszavonultak. Hebron közelében heves tüzharc volt az arabok és két angol katonai járőr között. Az ütközet egy órán át tartott. A halottakról és sebesültekről még nincs jelentés.

„Börharisnya” születésének kétszázadik évfordulóját ünnepli szülővárosa. Az amerikai Kentucky-államban nagy előkészületek történnek, hogy megünnepelejk Daniel Boone, a híres vadász születésének kétszázadik évfordulóját. Daniel Boone nem volt ugyanis más, mint az a híres prerivadász, akit az irodalom „Börharisnya” néven ismer. Ő volt az élő modellje Cooper híres Börharisnya-regényeinek. Az indiánok lakta amerikai föld akkor még rejtélyes terület volt az európai ember számára és amikor Cooper erről a földről és az indiánokról elkezdte később világhírűvé vált regényeit írni, akkor jobb modelt nem is találhatott volna, mint Daniel Boone-t, a romantikus vadászt, az indiánok barátját, a peri szerelmesét, aki ott töltötte egész életét és koronázatlan királyja volt a mezőknek, őserdőknek. Kalandos életet élt Daniel Boone, ezt az életet örököltette meg Cooper a Börharisnya alakjában és a Kentucky-állambeli Frankfort város, ahol a romantikus vadász született, most nagy ünnepségre készül a kétszázadik évforduló idején.

A
**Nagy Herder-
Lexikon**

12-ik

befejező kötete is megjelent.

Öt év munkájának hallatlan eredménye.

Ilyen művet csak a német alapaosság tud kitermelni.

12 kötet és 1 külön atlasz-kötet

180.000 címszóval és 20.000-nél több képpel

Hozzassuk meg a teljesen díjmentes prospektust alábbi megrendelési szelvény beküldésével

Bestellschein

Der Unterzeichnete erbittet vom Verlag Herder, Freiburg im Breisgau, kostenlos durch die Buchhandlung

1 Bändheft «Brücke ins Leben»

Genau Adresse — (Pontos cím)

A megrendelési szelvény levélben erre a címre küldendő:

Verlag Herder & Co. G. M. B. H.
Germania. Freiburg im Breisgau.

Esős májust az utolsó 65 év alatt egyszer sem követett esős június

A május az idén a mi viszonyainkhoz képest nagyon esős volt, mert hiszen 123 mm eső hullott le egy hónap alatt. Az eső mennyiségére vonatkozó feljegyzések szerint 1871 óta, tehát hatvanhat május szerint 71 mm volt az eső átlaga, az idei májusban pedig ennek az átlagnak majdnem a kétszeresét kaptuk meg. A hetedfél évtized alatt ennél több eső csak hat ízben esett és egyszer volt olyan esztendő, amelyben az eső mennyisége mindössze egy mm-rel maradt el az idei mögött. A legesősebb május 1880-ban volt, amikor a feljegyzések 195 mm májusi esőről számolnak be. A legszárazabb viszont 1922-ben, amikor meg májusban mindössze 15 mm volt a csapadék. Éghajlatunknak szárazságra hajló voltára jellemző, hogy az átlagnál nagyobb eső hatvanhat év alatt mindössze 25 májusban volt több az átlagnál. A májusi eső mennyisége nagy szélsőségek között ingadozik: aránylag a leggyakrabban 50—70 mm a májusi eső, mert a hatvanhat év közül 21 évben, tehát azt lehet mondani, hogy minden harmadik évben ebbe a csoportba eső májusunk volt. Arra, hogy éghajlatunk ebből a szempontból mennyire nem engedelmes, legjobb bizonyosság az, hogy az 1914-es év májusa az ideighez hasonlóan nagyon esős volt, 122 mm csapadékkal, attól kezdve azonban egész 1928-ig, tehát 14 esztendőn keresztül egyetlen májusban sem érte el az eső mennyisége az átlagot, sőt e másfél évtized átlaga csak 49 mm volt.

A május és a június nálunk a hatvanöt év átlagában körülbelül egyformán esős volt, mert a május átlaga 71 mm, a júniúsé 72. De mivel a június egy nappal rövidebb, 31 napra ki-egyenlítve a júniusi átlag 2.3 mm-rel növekszik és ennyivel a június mégis dúsabb szokott lenni esőben a májushoz. De szélsőségei még nagyobbak, mint a májusié, mert 1887-ben mindössze 5 mm eső esett le Budán. 1925-ben ellenben 211 mm. A 65 május közül pedig 31-ben haladta meg az eső mennyisége a júniusi átlagot, ami szintén kedvezőbb arány valamivel, mint ebben a vonatkozásban a májusié volt. Az a másfél évtized, amely a háború első júniusától, tehát 1915 júniusától kezdve eltelt és amely a száraz májusok sorozatát hozta meg, a júniusi esők tekintetében nem volt ilyen mostoha és pontosan megfelelt a hatvanöt esztendő átlagának, vagyis 71 mm.

Arra a kérdésre pedig, hogy vajon a nagyon esős májusra következhetik-e nagyon esős június, vagyis megtörténhetik-e, hogy a májusi esők túlzásba hajló voltát a Medárd nap meg-további veszedelemmel fenyegesse, a hatvanöt esztendő kerek és határozott nemmel felel. A hetedfél évtized alatt egyetlen eset sem volt arra, hogy olyan májust, szintén esős júniust követett volna. Volt olyan esős május, amely után a június az átlagnak megfelelő, vagy ennél valamivel több esőt hozott, így a májusi esők rekord-éve, 1880, amikor a 195 mm májusi eső után júniusban még 85 mm eső hullott le; egy ízben pedig, 1933-ban a májusi 105 mm esőt júniusban ennél nem sokkal kevesebb, vagyis 91 mm eső követte, amiből a gazdákra valóban éppen elég kár származott, de minden más esős május után ezeknél sokkalta szárazabb csapadéokban szegényebb június jött. A hatvanöt év alatt 14 esztendőben volt májusban több eső 100 mm-nél. A 14 év közül hétben a júniusi eső meghaladta az átlagot. De nem sokkal, annyira, hogy a 14 év júniusi esőinek átlaga csak 65 mm volt. — De az esős májust követő júniusok e néhány évtized tapasztalatai szerint nem is szoktak nagyon szárazak lenni, sőt kiegyenlítőbbek, mint a többi júniusok.

Hacsak az időjárás félre nem teszi az utolsó hatvanöt évet, amit a statisztikus ismert és újat nem próbál akár az esősőség, akár a szárazság felé. Ez pedig megtörténhetik, mert az bizonyos, hogy a természet nem ismer átlagot. A 66 május és a 65 június közül ugyanis egyetlen egyben sem esett pontosan annak az átlagnak megfelelő eső, amit a statisztikus ezekből az évekből utólag kiszámít.

használ
ASPIRIN

SPORT

Juventus—Crisana 7:1 (3:1)

A Nemzeti Bajnokság e heti műsora

Bucurestiből jelentik: Csütörtök-délután játszották le a fővárosban a Juventus—Crisana nemzeti bajnoki mérkőzést. 3000 néző jelenlétében. A találkozó nagy meglepetéssel végződött, a Juventus ugyanis „lelépte” a tartalékkapussal kiálló Crisanát. Szünetig még tartotta magát az oradeai csapat, eredmény 3:1 volt, de a második félidőben a „sok potyavágó” elvette a játékosok kedvét és a Juventus sétatáloppban lőtt még négy gólt.

A Nemzeti Bajnokság e heti fordulóján

A Venus-pályán játszik le a Román Kupa döntőt. Bucurestiből jelentik: A Román Kupa döntőmérkőzése június 21-én kerül lebonyolításra a fővárosban és a Ripensia és Unirea-Tricolor máris készülnek az értékes tróféáért folytatott küzdelemre. A két egyesület megbízottai tegnap megegyezték, hogy a mérkőzés a Venus sporttelepén kerül lebonyolításra és szakértők rekord-közönségre számítanak.

Megerősíti csapatát a CFR a Hungária ellen. Bucurestiből jelentik: A fővárosban óriási érdeklődés előzi meg a magyar bajnokgyűttes, a Hungária szereplését. A Hungária szombaton a CFR ellen játszik, vasárnap pedig a Juventus lesz az ellenfele. A CFR erre az alkalomra a CAO Juhászával, Bodolával és Dáviddal erősíti meg csapatát. A Juventus nem kér kölcsön senkit sem. Elég erősnek érzi magát a magyar bajnokkal szemben.

ÓRIASI FUTBALLBOTRÁNY BÉCSBEN. Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban példátlan futballbotránnyal vizsgált a szövetség. Kiderült, hogy a kiesés ellen küzdő Hakoah a WAC elleni mérkőzésén (2:2) az ellenfél kapusának megvesztegetésével biztosította az egyik pontot. A rendőrség a WAC kapusát és a Hakoah két veszélyesét letartóztatta. A Hakoah az osztrák szövetség ki-fogja zárni tagjai sorából.

Platkót leszerződtette a Venus. Bucurestiből jelentik: A fővárosi sajtó értesülése szerint Platkót, a világhírű magyar kapust, aki Spanyolországban él évek óta, Romániába leszerződtették a Venusnál fog működni.

A Rapid nyerte a K. K. selejtezőt. Bécsből jelentik: A Közép-európai Kupában való részvételért folyó selejtező küzdelmeiben a Rapid került az első helyre, jobb zólarányával előzve meg az FC Wient, amelyet tegnap 2:1 (2:1) arányban győzött le.

még három mérkőzés kerül lebonyolításra. Szombaton Aradon az AMTE az Unirea Tricolorral, vasárnap Clujon a Victoria a Gloriával, Timisoarán Ripensia a Venussal játszik. A mérkőzések nagyjelentőségűek, úgy a bajnokság, mint az utolsó hely szempontjából. Az AMTE győzele a Venus győzele a Ripensiaét, úgy az aradi munkáscsapat első helyre ugrik. A Victoria-nak viszont nagyon bele kell fektüdni a Gloria ellen, mivel veszített pontok tekintetében a leggyengébben áll és ha nem akar kiesni, akkor a hátralévő két mérkőzésén mind a négy pontot meg kell szereznie.

Két magyar labdarúgó győzelem. Rigában a Budafok 9:1 (3:1) arányban győzött a Hakoah ellen. — Vasárnap a Szeged FC 3:2 (2:2) arányban győzött a finn bajnokságban vezető FC Vasa ellen.

Palmieri legyőzte Gáboryt. Torinóból jelentik: A nemzetközi férfi egyes döntőjébe az olasz Palmieri és a magyar Gábory kerültek. Győzött Palmieri 6:3, 6:3, 6:2 arányban. A férfi páros döntőben Palmieri, Gasrini—Gábory, Friedrich 2:9, 6:4, 6:3.

Ujabb Perry-vereség. Liverpoolból jelentik: A nemzetközi tenniszversenyen Perry Hughessel játszott bemutatót. Perry, aki nincs legjobb formájában, 6:2, 8:6, 6:4 arányu vereséget szenvedett a másik angol DC-játékostól. A női egyes döntőjében a chilei Lisana 6:1, 6:0 arányban verte az angol Houset.

Olimpiai válogató Kinában. Sanghaiból jelentik: Olimpiai válogató versenyt rendezett a kínai atlétikai szövetség. A verseny eredményei alapján az olimpiai bizottság 15 férfi és 1 nőgyversenyző berlini kiküldetését határozta el.

Kikapott Ausztria vízipóló válogatottja Aachenben. A Németországban portyázó osztrák vízipóló válogatott Aachenben a délrajnai kerület válogatottjától 3:1 (1:1) arányu vereséget szenvedett.

Pakocs Károly:
Édua áldozata
Regény
Ara tűzve 130 lei és portó.
Kapható könyvosztályunknál

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, JUNIUS 14.

București. 11.50 Gramofonlemez. 11.55 Valóságos elmélkedés. 12.10 Enekkar. 12.40 Dinicu-zene. 13.25 Hírek. 14.30 Hangverseny. 15 Hírek. 17 Gazdáknak, mezőgazdasági szakelőadás. 18 Fatica Luca zenekar hangversenye. 19 Hírek. 19.20 Katonazenekar hangversenye. 20.20 Előadás. 20.40 A Radulescu-éneknégyes hangversenye. 21.15 Előadás. 21.30 Ziehrer: A csavargók, háromfelvonásos operett. Az operett szünetében hírek.

Budapest. 10.30 H. 11—12.10 Évvégi hálaadó istentisztelet a Regnum Marianum-kápolnából. A szentbeszédet Kemenes Illés dr. mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Raffay Sándor. 13.30 Kamarazene. 14.25 Világhír. 14.45 L. 16 Gazdáknak. 16.50 Zene. 17.30 E. 18 Cigányzene. 19 P. Gulácsy Irén elbeszélése. 19.30 Szalonzene. 20.25 „Gyöngyösbokréta” 21.40 Repülőbe-mutató. 22.20 H. 22.45 H. 23.45 Jazz. 24.30 Cigányzene. 1.05 H.

HÉTFŐ, JUNIUS 15.

București. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek és előadások. 18 Strauss Richard-zene lemezek. 19.15 Rádiózenekar. Auber: A portici néma nyitány. Csajkovszkij: Pique Dame, baletzene. Bizet: Szvit. Donizetti: Don Pasquale, nyitány. 20.05 Előadás. 20.25 A hangverseny folytatása. Massenet: Baletzene. Rubinstein: Démon, baletzene. Borodin: Ázsia síkságain. 21.10 Előadás. 21.25 Radulescu mélyhegedűhangversenye. 21.55 Könyv- és folyóiratszemle. 22.05 Nicolescu-Bassu énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Balalajkahangverseny. 23.20 Zene közvetítés egy fővárosi étteremből. 23.50 Hírek. 24 Az éttermi hangverseny folytatása.

Budapest I. 7.45 T. és H. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 F. 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harang. 13.05 Katonazene. 13.30 H. 14.30 Cigányzene. 17.15 E. 18 E. 18.30 L. 19.15 Séta a Társadalomegészségügyi Intézetben. 20 Ének. 20.30 Hangjátékelőadás. 22.25 Zongora. 23.05 24 tagú cigánygyerek zenekar. 24.10 Jazz. 1.05 H.

KEDD, JUNIUS 16.

București. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek és előadások. 18 Lemezek. 19 Felolvasás. 19.20 Gramofonlemez. 20 Előadás. 20.20 Sibiceanu és Kofler kétzongorás hangversenye. 20.55 Mihajlescu-Ciorba énekel. 21.15 Előadás. 21.30 Szimfonikus hangverseny. 23.20 Zene közvetítése egy étteremből. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 T. és H. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 F. 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harang. 13.05 Énekegyüttes. 14 L. 17.10 Asszonyoknak. 18 Zongora. 18.40 E. 19 Cigányzene. 19.55 E. 20.30 Opera. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, JUNIUS 17.

București. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek és előadások. 18 Gírugea-zenekar. 19.15 Hangverseny. 20 Előadás. 20.20 Keleti zene lemezek. 21.10 Rádióposta. 21.30 Radio Romania: Badescu Costanza énekel. 21.30 Radio București: Katonazene. 22.30 Radio Romania és București: Hírek. 22.45 A rádiózenekar hangversenye. 23.55 Hírek. 24 Közvetítés egy étteremből.

Budapest I. 7.45 T. és H. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 F. 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harang. 13.05 Zongora-hegedű. 14.30 L. 18 Szalonzene. 19 E. 19.30 Zongorahármas. 20.30 E. 21 Magyar nóták. 22 H. 22.20 Hangverseny Zenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.40 Angolnyelvű előadás. 24 Jazz.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 18.

București. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek és előadások. 18 Sibiceanu-zenekar. 20 Előadás. 20.20 Lemezek. 20.50 Előadás. 21.05 A rádiózenekar hangverseny. Közreműködnek: Radulescu cimbalom és Baumann-Radulescu ének. Vivaldi: D-moll concerto grosso. Händel: B-dur hangverseny. Pergolesi: Orpheus. Bach: Esz-dur hangverseny. Händel: G-moll concerto grosso. 22.30 Hírek. 22.45 Kozen Margit énekel zenekari kísérettel. 23.20 Lemezek. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 T. és H. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 F. 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harang. 13.05 Cigányzene. 13.30 H. 14.20 Pontos idő. 14.30 Szalonzene. 15.40 H. érend. 17.15 Háztartásról. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Közvetítés a gödöllői püshéztől. 18.30 Jazz. 19.30 E. 20 Ének. 20.30 Két egyfelvonásos. 21.30 L. 22 Külföldi negyedóra. 22.45 H. 23.10 Operaháza zenekar. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

PÉNTEK, JUNIUS 19.

București. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek és előadások. 18 Gramofonlemez. 19 Felolvasás. 19.20 A rádiózenekar hangversenye. Bauckner: Induló. Krome: Keringő. Becce: Román. Meyer-Hel-mund: Szerenád. Morena: Ezveleg. 20 Előadás. 20.20 A rádiózenekar hangversenyének folytatása. tánczene. 21.05 Mozart: Szóktetés a szerályból. Szünetekben hírek. 23.55 Hírek. 24 Hangverseny lemezek.

Budapest I. 7.45 T. és H. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 F. 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harang. 13.05 Ének-hegedű. 13.30 H. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szimfonikus zene. 15.40 H. érend. 17.15 F. 17.45 Pontos időjelzés. 18 E. 18.30 Cigányzene. 18.57 Sport. 19.30 Felolvasás énekekkel. 20.30 Szalonzene. 21.30 Versek. 21.50 Szalonzene. 22.40 H. 23 Zongorahármas. 24 Lemezek. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, JUNIUS 20.

București. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek és előadások. 18 Katonazene. 20 Előadás. 20.20 Enekkar. 20.55 Előadás. 21.10 Corologos-jazz-zenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Közvetítés egy étteremből. 23.55 Hírek. 24 Közvetítés egy étteremből.

Budapest I. 7.45 T. és H. 8.20 Étrend. 11 H. 11.20 F. 11.45 F. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harang. 13.05 H. 23.30 H. 14.15 Pontos időjelzés. 14.50 Nóták zongorán. 15.40 H. érend. 17.15 Beszélgetés. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mit üzen a rádió? 18.30 Szalonzene. 19.30 F. 20 Cigányzene. 21 Hangjáték. 21.45 Operettirészletek. 23 H. 23.20 L. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZÍNHÁZ

Súlyos beteg a Thália-társulat primaballerinája. A Thália társulat a jövő hét kedijén befejezi itteni szezonját és csütörtökön már Brasovban fognak játszani a színpadon. Oradeán csak a nagyon tehetséges, fiatal primaballerina Bázsa Evi marad, akinél pár nappal ezelőtt mellhártyagyulladás lépett fel s a kórházban fekszik. A tüncművésznő betegsúlyát pályatársai elhalmozták virágokkal.

HETI MŰSOR:

Szombat délután 3 órakor: **Énekes madár.** (Tamási Aron zenés, székely népi játéka, olesó helyárrakkal.) — Délután 6 órakor: **Három ember a hóban.** (Olesó helyárrakkal.) — Este 9 órakor: **Ártatlan a feleségem.** (Adorján András és Harmath Imre új operettje.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Hajduk hadnagya.** (Olesó helyárrakkal.) — Délután 6 órakor: **Urilány.** — Este 9 órakor közkívánatra: **A néma levente.**

Hétfő délután 5 órakor: **Házasság.** (Olesó helyárrakkal.) — Este 9 órakor: **Méltóságos asszony.** (Gróf László bucsufellépése.)

Kedden délután 5 órakor: **Urilány.** (Rendes helyárrakkal.) — Este 9 órakor szezonzáró bucsuelőadás: **A néma levente.**

Műsorváltás a színházban. A néma levente csütörtök esti és a Méltóságos asszony péntek délutáni előadására minden jegy elővételben kelt el. A nézők számai voltak kénytelenek jegy nélkül távozni a pénztártól. Eppen ezért az igazgatóság közkívánatra megváltoztatta a bucsuelőadások műsorát. Vasárnap este 9 órakor a Néma levente, hétfőn este 9 órakor pedig a Méltóságos asszony kerül színre, hogy mindenki megnézhesse ezeket a rendkívüli sikert aratót darabokat.

— **Ártatlan a feleségem.** Adorján András és Harmath Imre új operettje az Ártatlan a feleségem, rendkívül nagy sikert aratott a bemutatón. A bucsuelőadások műsorának túlszűfolttsága miatt az újdonság már csak szombaton este szerepel az idei műsorban.

— **Urilány.** Zilahy Lajos ragyogó új vígjátékát az Urilányt tomboló tetszés kísérte az eddigi előadásokon. Az Urilány még vasárnap délután 6 órakor és kedd délután 5 órakor kerül színre ebben a szezonban, rendes helyárrakkal.

— **Szombati előadások.** Szombaton három előadást tart a színház. 3 órakor Tamási Aron búváros zenés vígjátéka, az Énekes madár kerül színre, gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt olesó helyárrakkal, 6 órakor a Három ember a hóban c. zenés vígjátéknak felújítása következik, szintén olesó helyárrakkal. Kovács György fellépésével, este 9 órakor az Ártatlan a feleségem c. operettnek lesz második nagyszerű előadása, rendes helyárrakkal.

Legmodern ebb, legolcsóbb
STANDARD
vas- és rézbutorgyár
Oradea, Strada A. Lázár 10.
Iogházmuhely, Telef.: 707.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Veszek
mindenféle könyveket és papírt, bármilyen tárgyakat, gummi belső hulladékot, jó állapotba levő petroleumos, fa és bádög hordókat. Hívásra házhoz megyek. Cím: Klein Dező Oradea, Strada B. Deleanu No. 2.

Jégszekrény, barok ebédlő, könyvszekrény, antik szekrény eladó. Oradea, Str. Bratianu No. 21.

Egy réz üst, katlannal eladó. Oradea, Str. Wilson No. 25.

Eladó
egy nagy fehér cserép-kályha. Oradea, Bul. Bucurestilor No. 3.

Eladó
44 éve fennálló hangszerüzlet, forgalmas utcán Oradeán, Strada Episcopul Radu No. 11. Palfivnál.

Eladó
egy hangverseny zongora. Oradea, Str. Bratianu 27.

Gyermekbiciklő és egy pár törpe papazái eladó. Oradea, Str. Nic. Zsleá 52.

Ebédlő kredenz, asztal és egy szép 6 karú villanylámpa eladó. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Hülönfélé

Rövid
keresztúros zongora bérbeadó. Oradea, Str. Nic. Jiga 28.

Lakás

Két szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnalra vagy aug. 1-re kiadó. Parcul Alba-Iulia 6. Oradea.

Azonnal kiadó - egyszobás lakás mellékhelyiséggel. Oradea, Tache Jonescu 41.

Kiadó
szoba, konyha, speiz. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Bütorozott
szoba jún. 1-től kiadó. Oradea, Str. Moldova No. 18.

Kiadó
két és három szobás lakás augusztus 1-re. Oradea, Str. Duca 15.

Alkalmazás

Okleveles gazda
intenzív gazdálkodáshoz éves állásra keresetnek, ugyanott kereskedelmi s irodai gyakorlatú nőlen segéd-erő is állandósítható állást talál. Dr Scharff Gyula földbírtokos Uj-szilási pusztá Raut, Ianga, Timișoara.

Gazdaságba
vagy diabánára egyedül álló intelligens nő házvezetőnőnek elmenne. Címeket a kiadóba.

Gyermekszertető
leányt, aki takarítás-hoz is ért, július 1-re felvesznek. Sándor János, Oradea, Str. Praporgescu 6.

Aldás az emberiségre!

A dohány és a dohányzás

című mű megjelent!

Irta dr HOHENBERG JÓZSEF főorvos.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás hatása az emberi szervezetre — A dohány kémiai összetétele — A nikotin — A nikotin megszerzése — A dohányzás hatása a légzőszervekre, a tüdőre, a szívre és véréredényekre — A nikotin hatása az emésztő rendszerre — A dohányos vakság — Az idegrendszer — Heveny nikotinmérgezés — A dohányzás és az ifjúság — A dohányosok osztályozása — A nikotinról való leszokás módjai — A tuberkulózis tisztításai a dohányosok sorában — A nikotin okozta feledékenység — stb., stb., stb. Igen szép kiállításban ára csak 110 lei s portó

Beszerezhető: KÖNYVOSZTÁLYUNKNAL.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8.